

СЯРОД АДСТАЮЧЫХ

У кастрычніку Бешанковіцкі раён застаўся на 10-м месцы «знізу» па сярэдніх заробках у рэспубліцы. Прычым сярэдні заробак у кастрычніку ў нашым раёне зменшыўся на 2 рублі ў параўнанні з вераснем, а ўсяго заробкі ў Беларусі ўпалі ў 26 раёнах з 118. У ТОП-10 адстаючых раёнаў пяцёрка з Віцебскай і пяцёрка з Магілёўскай абласцей.

7 фактаў аб зарплате ў кастрычніку
— Толькі адзін раён — Мсціслаўскі — ледзь-ледзь недацягнуў да сярэдняга заробку ў 600 рублёў.
— Адрасу ў 6 раёнах краіны сярэднія заробкі перасягнулі мяжу ў 1000

рублёў.
— Пры гэтым 5 раёнаў перавысілі рубаж у 900 рублёў.
— Разрыў паміж самым бедным і самым багатым раёнам трохі павялічыўся і склаў 2,3 разы.

— Сярэдні заробак у межах 600-700 рублёў плацяць толькі ў 21 раёне.

— Больш за ўсё выраслі зарплаты ў самым «багатым» Салігорскім раёне — больш, чым на 50 даляраў у эквіваленце. На другім месцы па росце заробкаў — Лунінецкі раён (плюс 65,1 рубля).

— А вось лідэрам па падзенні апынуўся Баранавіцкі раён (мінус 85 рублёў).

А.Тутэйшы
паводле TUT.BY

НОВЫЯ ПРАЦОЎНЫЯ МЕСЦЫ

Прыватнае вытворча-гандлёвае ўнітарнае прадпрыемства «ТАНДИПАК» адкрывае ў Бешанковічах новую вытворчасць. Тут будучы займацца выпускам упаковачнай тары.

Прадпрыемству тэрмінова патрабуюцца жанчыны, якія будуць працаваць зборшчыцамі упаковачнай тары (зарплата здзельна-прэміяльная).

На сайце beshankovichy.by ёсць абвестка, што апэратару пляцельнага абсталявання на прадпрыемстве пры працы ў адну змену прапануецца месячны заробак 305 рублёў.

Кантактны тэлефон арганізацыі 8-029-6451360 (МТС)

Адрас электроннай пошты not_setted@gmail.com

Адрас арганізацыі: 211361 Віцебская вобласць, г.п.Бешанковічы, вул. Чарняхоўскага, дом 1 д, корпус 2, памяшканне 10.

А.Тутэйшы

Партал твайго горада: <http://beshankovichy.by>

ГАНДАЛЬ

БЕШАНКОВІЦКІЯ ЧЫНОЎНІКІ СУПРАЦЬ «ЕЎРАОПТУ»

У некаторых раённых цэнтрах атрымаць участак пад будаўніцтва крамы, нават невялікага фармату, бывае вельмі складана, — распавёў Уладлен Атрошкін, апэрацыйны дырэктар гандлёвай сеткі «Еўраопт». — У шэрагу раёнаў, дзе забяспечана наша прысутнасць, адкрыць краму ў райцэнтры на дадзены момант мы так і не змаглі. Напрыклад, няма крамаў «Еўраопт» у Бешанковічах. Акрамя Бешанковічаў няма крамаў «Еўраопт» толькі ў Лагойску, Вушачах, Сянне, Століне і Драгічыне.

Апэрацыйны дырэктар гандлёвай сеткі «Еўраопт» Уладлен Атрошкін, які прысутнічаў на адкрыцці 700-й крамы «Еўраопта» у аграгарадку Маотыль Іванаўскага раёна, падкрэсліў, што курс на развіццё сельскага гандлю, які кампанія ўзяла ў Год малой радзімы, — не прытрымліванне модных тэндэнцый, а аб'ектыўнае жаданне задаволіць патрэбы пакупнікоў. Людзі чакаюць адкрыцця крам «Еўраопт» у іх населеных пунктах, а на вёсцы пражывае як мінімум 20% насельніцтва краіны. Згодна з неаднаразовымі сацыялагічнымі апытаннямі, каля 96% вясцоўцаў хочуць адкрыцця крамы «Еўраопт» у іх населеным пункце.

Па словах Уладлена Атрошкіна, напрацаваны кампаніяй за мінулы час вопыт гандлю ў сельскай мясцовасці дапамог аптымізаваць працэсы, паказаўшы, што можна арганізаваць працу ў глыбінцы на годным узроўні і без страт. Ён нагадаў, што на пачатак года ў сельскіх населеных пунктах працавала 26 крам сеткі «Еўраопт», а сёння іх ужо 132.

— У кампаніі ёсць адпрацаваны падчас аршанскага эксперыменту механізм развіцця гандлю ў вёсцы. Менавіта такая бізнэс-мадэль і робіць гандаль на сяле бясстрэннай. Калі ў раёне адкрыць адзіночны сельскую краму і гандляваць у ім па гарадскіх

цэнах — ён наўрад ці нават «выйдзе ў нуль» з-за празмерных лагістычных выдаткаў. Уладальніку прыйдзецца падвышаць кошты — а гэта і прывяло сельскую гандаль да цяперашніх праблем. А вось калі ў раёне, на вёсцы, адкрыты 15-20 крам, а ў райцэнтры гандлёвы аб'ект буйнога фармату, які будзе працаваць і як лагістычны цэнтр, — тады праца рэтэйлера будзе хоць трохі, але прыбыткавай, і пакупнікі пры гэтым не будуць пазбаўлены ні выбару, ні сумленных цэн, — адзначыў Уладлен Атрошкін.

Спецыяльна для раённых цэнтраў «Еўраопт» распрацаваў тыпавы праект супермаркета — з гандлёвай плошчай каля 1 000 кв.м. Гэтыя крамы за апошнія гады з'явіліся ў розных канцах краіны — у Буда-Кашалёве і Валожыне, Кастрычніцкім і Добрушы, Касцюковічах і Клічаве. Іх высока ацэньваюць пакупнікі, яны становяцца кропкай прыцягнення для жыхароў усяго раёна.

У кампаніі ўпэўненыя, што менавіта такія гандлёвыя цэнтры, «тысячнікі», павінны быць адкрыты ў кожным райцэнтры. Буйны супермаркет ў райцэнтры становіцца адпраўной кропкай для ўсяго сельскага гандлю. І ў тых 50 раёнах, дзе ў раённых цэнтрах адкрыты «тысячнікі» «Еўраопт», кампанія гатовая ўжо сёння прыступіць да абслугоўвання

жыхароў усіх без выключэння сельскіх населеных пунктаў.

Уладлен Атрошкін падкрэсліў, што нават гэтак буйныма ператарам рынку, як «Еўраопт», не заўсёды ўдаецца пераканаць прадстаўнікоў мясцовай улады, што развіццё канкурэнцыі ў рэгіёнах павінна быць, і яно ідзе толькі на карысць пакупнікам.

— На вёсцы «Еўраопт» сутыкаецца з вельмі складанай працэдурай ўзгаднення адкрыцця крам з мясцовымі ўладамі і таму хутка развівацца тут не можа. Праблему гандлёвага абслугоўвання сельскага насельніцтва можна вырашыць кардынальна, спрасціўшы санітарна-гігіенічныя і супрацьпажарныя патрабаванні да крамаў на сяле і дазволіўшы размяшчэнне гандлёвых аб'ектаў у любых падыходных памяшканнях, у тым ліку ў пустых жылых дамах, якія ёсць у кожнай вёсцы, а таксама укараніўшы паведамляльны прынцып адкрыцця крам. Калі б гэтыя перашкоды былі ліквідаваны, «Еўраопт» змог бы адкрываць крамы штомесяц у разы больш, чым цяпер. Гэта дазволіла б нам адкрываць стацыянарныя крамы на працягу 2 месяцаў. На жаль, дзеючыя нормы ўскладняюць працу ў гэтым кірунку, паведамляльны прынцып развіцця бізнесу ў рознічным гандлі не працуе, — заўважыў Уладлен Атрошкін.

Перашкоды, якія ўзнікаюць на шляху прыходу буйных гандлёвых сетак у глыбінку, апэрацыйны дырэктар кампаніі «Еўраопт» называе інэртнасцю мыслення і лічыць, што рана ці позна праблема будзе вырашана.

«СБ»

КАЛЫХАНКА

Ноч ляжыць на палёх,
дрэмле стомлены Бог,
кіраваць цэлым сьветам - пакута!
Тут - сагрэй, там - палі,
і паўсюль на Зямлі
кожны просіць пшчотай ахутаць.

Сьпіць зямля. Сонны луг.
Уважоўні сьпіць плуг,
аб часох, мабыць, мроіць вясёлых.
Сьвет, здаецца, памёр,
каб ня музыка зор,
ды ня сьпяць у вульлэх мае пчолы!

Ім спакою няма:
"Ну, навошта зіма?
Жах які - спаць да позняга ранку!"
І сярод цішыні,
што сама сябе сьніць,
матка пчолкам пяе калыханку.

Як на полі жняя,
як матуля мая,
хто мой лёс і дасеньня вартуе.
Адчуваю цяплынь,
што імкне, быццам плынь,
і засну пад мелёдыю тую.

Г.Станкевіч

ЛЁС ЧАЛАВЕКА

ЭПОХА СТАБІЛЬНАСЦІ

Бешанковіцкі раён імкліва скарачаецца. На 1 кастрычніка 2018 года ў раёне пражывала 15 323 чалавекі, што на 318 менш, чым год назад. Колькасць працаздольных за гэты год скарацілася на 169 чалавек.

Вось і ў нашых Старых Ранчыцах у сьнежны ў росквіце сілаў пайшоў з жыцця 35-гадовы хлопец. Ён, як і шмат хто з беларусаў, апошні час працаваў у Падмаскоўі на будоўлі. Як і ўсе ягоныя калегі, быў аб'яўлены дармаедам. Хлопец жыў без сям'і. Выпіваў. Нядаўна вярнуўся з заробкаў дахаты, каб сустрэць Новы год. Цяпер ужо сустрэць не атрымаецца.

Якая ягоная біяграфія? Пасля школы вучыўся ў Вульскім СПТУ, бо такі шлях на рубяжы стагоддзяў быў тыповым для тых, хто меў у школьным пасведчанні скразныя траякі. Каго выпхнулі за школьныя вароты, сказаўшы, што Вула цябе чакае. Але да хлебаробскае справы душа ў яго не ляжала, бо, пагадзіцеся, да гэтага патрэбна прызнанне. Ці хаця б сямейная традыцыя. Каб неяк жыць, прыйшлося ісьці ў будаўнікі.

Што ён рабіў у той Расіі, чаму ён там навучыўся, можна вызначыць беспамылкова па ягонаму стылю жыцця. А ён у расейскіх гасстарбайтараў вельмі часта падобны да драбніц: калі яны прыязджаюць на радзіму, тыя, у каго няма сям'і, проста метадычна прапіваюць заробленае. Бо ў Расіі яны не бачаць прыкладу, як трэба жыць, не бачаць анічога, акрамя алкаголю. Жыццём большасці расіян кіруе алкаголь, і беларусы, які там працуе, вельмі цяжка вырвацца з ягоных шчыльных абдымкаў.

Ці мог хлапечы лёс быць шчаслівейшым? Зразумела, што мог. Але для гэтага трэба было нарадзіцца ў іншую эпоху. Сёння, на вялікі жаль, гэта тыповы лёс многіх беларусаў.

Г.Станкевіч

ЗДАРЭННІ

ПРАВАЛІЛІСЯ ПАД ЛЁД

У снежні ў Бешанковіцкім раёне было два выпадкі, калі людзі правальваліся на тонкім лёдзе.

15-гаснежняў14-34ўслужбу МНС Бешанковіцкага раёна паступіла паведамленне пра мужчыну, які тануў на рацэ Дзвіна ў раёне вуліцы Савецкай у Бешанковічах. Пацярпелым быў жыхар Шумілінскага раёна 1969 года нараджэння. Ён ішоў праз Дзвіну і праваліўся пад лёд.

Пасля прыбыцця да месца выкліку ў 14-38 было ўстаноўлена, што мужчына тоне на адлегласці каля 50 м ад берага. Відавочца паказаў месца здарэння начальніку варты.

Пацярпелы перыядычна сыходзіў падваду, ягоныя рухі былі хаатычнымі. Начальнік варты і вадзіцель з сродкамі для ратавання накіраваліся

да пацярпелага. Пажарны знаходзіўся на беразе і пры дапамозе вярхоўкі страхавалі калегаў.

Каліратавальнікінаблізіліся да пацярпелага, той пайшоў пад ваду. У апошні момант ратавальнік схопіў яго за рукі, пасля чаго тапелец быў выцягнуты з вады ў непрытомным стане.

Пасля дастаўкі выратаванага на бераг, ён быў перададзены брыгадзе хуткай медыцынскай дапамогі. З папярэднім дыягназам «агульнае пераахладжэнне» выратаваны быў шпіталізаваны ў раённую бальніцу.

Цяпер пацярпелы знаходзіцца ў аддзяленні рэанімацыі, ягоны стан

сярэдняй цяжкасці.

Другі выпадакадбыўся 25-га сьнежня, калі тапіўся рыбак, які лавіў рыбу на возеры Гарнасьвечча ў Дыбалах.

Рыбак прыехаў сюды, на сваю радзіму, у суседнюю вёску Слабодка, з Расей, з Калінінграду, дзе ён цяпер стала жыве.

Каля 40 хвілін ён прабыў у вадзе, крычаў, клікаў на дапамогу. Яго пачулі мясцовыя жыхары, прыбеглі з вярхоўкай, выцягнулі, пераапранулі ў сухое, выклікалі з Вулы аўтамабіль хуткай дапамогі.

Зараз рыбак знаходзіцца ў Бешанковіцкай раённай бальніцы. Яго стан больш-менш нармальны.

Будзем лічыць, што ў гэты сьвяточны дзень яму вельмі пашанцавала.

А. Тутэйшы

БЕЛАРУСЬ – УКРАЇНА

ЧАМУ ЗЬ БЕЛАРУСІ ЕДУЦЬ ЖЫЦЬ ВА УКРАЇНУ?

Аляксандар Лукашэнка заяўляў, што ў Беларусь ад «канфлікту на Данбасе» ўцяклі каля 160 тысяч украінцаў. Хоць, паводле афіцыйных звестак, у пэрыяд найбольш актыўных баявых дзеянняў на ўсходзе Украіны — у 2014–2015 гадах — па статус уцекача ў Беларусь з'яўнуліся 1642 грамадзяніны Украіны, і толькі 1 чалавек атрымаў такі статус, а 1089 — дадатковую абарону.

Колькі беларусаў маюць від на жыхарства ва Украіне? Кому даюць, а каму — не? Свабода сабрала звесткі.

Паміж Беларуссю і Украінай гістарычна існуюць моцныя сувязі — эканамічныя, культурныя і людзкія. Гэтым абумоўлены і традыцыйныя плыні міграцыі — украінцаў у Беларусь і беларусаў ва Украіну.

Беларусы — у «дзясятцы» па відах на жыхарства ва Украіне. Ва Украіне на сталай аснове пражываюць 275 030 замежных грамадзян, яшчэ 92 608 — маюць права на часовае пражываньне.

Паводле звестак Дзяржаўнай міграцыйнай службы Украіны, від на сталае жыхарства маюць 9029 грамадзян Беларусі. Згодна з украінскім заканадаўствам на такі дакумэнт маюць права замежнікі і асобы без грамадзянства, якія стала пражывалі на тэрыторыі Украіны ў савецкія часы або імігравалі ва Украіну.

Па колькасці замежнікаў, што стала пражываюць ва Украіне, на першым месцы — грамадзяне Расей (152 162 асобы). Наступныя месцы, зь вялікім адрывам ад расейцаў, займаюць Малдова (больш за 18 тысяч), Армэнія і Грузія (па 12 тысяч).

Сярод тых замежнікаў, хто часова пражывае ва Украіне, наперадзе — Індыя (10 938), Расея (9084), Марока (5605), Турэччына (5497), Азэрбайджан (5148) і Эгіпет (3015).

Статус уцекача беларусам атрымаць складана

Замежныя грамадзяне маюць права стала пражываць на тэрыторыі Украіны яшчэ ў двух

выпадаках — калі атрымаюць статус уцекача (пасля трох гадоў пражывання ў такім статусе замежнік можа з'яўнуцца па атрымання грамадзянства Украіны) і дадатковую абарону Украіны (гэты статус не дазваляе з'вяртацца па ўкраінскае грамадзянства).

Аднак, як сьведчыць практыка, такі спосаб легалізацыі беларусаў ва Украіне надзвычай складаны. На гэты момант статус уцекача маюць 18 грамадзян Беларусі, яшчэ 6 атрымалі дадатковую абарону Украіны. Прозьвішчаў гэтых грамадзян не называюць, спасылаючыся на канфідэнцыйнасьць інфармацыі, бо яе распаўсюджаньне можа «стварыць небясьпеку для іх уладальнікаў».

У міграцыйнай службе няма адзінага падыходу да ацэнкі пагрозы беларусам у краіне паходжаньня. Часьцей у такіх статусах ім адмаўляюць, але грамадзяне Беларусі не адступаюць і спрабуюць праз суд давесці факты пераследу на радзіме.

Беларусь — прававая ці аўтарытарная? Дзьве гісторыі беларускіх уцекачоў

Сёлета ў траўні жыхар Гомельскай вобласьці разам са сваёй жонкай і непаўналетнім сынам з'яўнуўся па дадатковую абарону Украіны. Як вынікае зь ягонай заявы, сям'я зьехала ў Чарнігаўскую вобласьць пасля таго, як яго пазбавілі ў Беларусі ліцэнзіі на ажыццяўленьне перавозак. Беларус сьцьвярджае, што такім чынам улады адпомсцілі яму за тое, што ён у 2015 годзе, выкарыстоўваючы свой

транспарт, нібыта дапамагаў сваім суграмадзянам дабрацца ў Менск на акцыю з нагоды Дня Волі (тады ўлады дазволілі шэсьце — РС).

Што праўда, гэты гамальчук з'яўнуўся ў міграцыйную службу толькі пасля таго, як яго аштрафавалі за парушэньне тэрмінаў знаходжаньня замежнікаў ва Украіне. Але гэта было толькі дадатковым аргумэнтам, які выкарыстаў суд у вэрдыкце аб законнасьці адмовы міграцыйнай службы ў наданьні дадатковай абароны Украіны.

Сваё рашэньне Чарнігаўскі акруговы адміністрацыйны суд абгрунтаваў так:

«Беларусь зьяўляецца прававой дзяржавай, у якой працуе дзейная сыстэма праваахоўных і судовых органаў. Абарона правоў чалавека гарантуецца разьдзелам II Канстытуцыі рэспублікі. Нягледзячы на інфармацыю аб парушэньні правоў чалавека ў Беларусі, кожны мае права з'вяртацца ў Вярхоўны суд, Эўрапейскі суд у правах чалавека і камітэт Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у правах чалавека, калі лічыць, што ягоныя правы былі парушаныя. Таксама кожны ў Беларусі мае права на правадзеньне мітынгаў, акцый і дэманстрацый, калі яны не ўяўляюць пагрозы іншым людзям і ўзгодненыя зь мясцовымі ўладамі.»

Супрацьлеглую ацэнку сытуацыі з правамі чалавека ў Беларусі даў Акруговы адміністрацыйны суд Кіева, калі разглядаў скаргу Вячаслава Кушнера на адмову ў наданьні статусу ўцекача — беларускія ўлады патрабуюць яго экстрадыцыі ў межах кримінальнай справы беларускага бізнэсоўца, заснавальніка групы кампаній «Сармат-СТІ» Аляксандра Кныровіча і шасьці іншых супрацоўнікаў гэтага прадпрыемства.

Абавязашушы Дзяржаўную міграцыйную службу Украіны

перагледзець рашэньне аб адмове, суд патрабаваў пераправерыць факты, выкладзеныя ў матэрыялах беларускіх СМІ, якія пацвярджаюць «жорсткае і нават тыранічнае стаўленьне дзейнай улады да бізнэсоўца Аляксандра Кныровіча і ягоных аднадумцаў», а таксама факты фальсыфікацыі справы.

Пры гэтым суд спаслаўся на штогадовую справаздачу Рады міністраў замежных спраў Эўразьвязу аб правах чалавека і дэмакратыі ў сьвеце ў 2017 годзе — у ёй адзначаецца пагаршэньне становішча ў галіне правоў чалавека ў Беларусі ў сувязі з павелічэньнем колькасці палітычна матываваных арыштаў, затрыманняў і штрафаў у дачыненні да актывістаў апазыцыі, праваабаронцаў, журналістаў і прадстаўнікоў прафсаюзаў. А таксама — на справаздачу Дзяржаўнага дэпартаменту ЗША, у якой Беларусь вызначана аўтарытарнай дзяржавай, бо грамадзяне не маглі выбіраць свой урад на свабодных і справядлівых выбарах.

Гісторыя ўцекача Эдварда Тарлецака

Актывіст беларускага гей-руху канца 90-х — 2000-х гадоў Эдвард Тарлецкі, які стаў ва Украіне вядомай драг-зоркай, зьехаў у Швэцыю пасля адмовы ўкраінскіх уладаў даць яму статус уцекача. Ён амаль два гады судзіўся зь Дзяржаўнай міграцыйнай службай, але ўрэшце свой пазоў зь Вярхоўнага суду Украіны адклікаў, бо ня бачыў магчымасьці адстаяць свае правы.

«Міграцыйная служба і суды Украіны не пачулі маіх аргумэнтаў, якія тычыліся справы атрымання статусу ўцекача і дазволу на жыхарства. І я ўжо ня ў стане пераканаць гэтыя інстытуты, бо яны дастаюць нейкую фэйкавую аргумэнтацыю... Напрыклад, я ім даволі дакладна патлумачыў,

чаму я зьехаў зь Беларусі — што супраць мяне там была сфабрыкаваная справа і некалькі разоў былі напады на мяне, а яны сфармулявалі, што я нібыта прыехаў ва Украіну, каб палепшыць свой дабрабыт, працуючы травэсьці-дзівай, а яшчэ знайшлі ў інтэрнэце інфармацыю, што я зьяўляюся агентам КДБ», — казаў Свабодзе Эдвард Тарлецкі.

Дазвол на пражываньне і працу ў Швэцыі яму дапамаглі атрымаць міжнародныя арганізацыі. Камітэт у справах уцекачоў ААН прызнаў яго ўцекачом і прапанаваў удзельнічаць у праграме перасяленьня ў іншую краіну.

«Беларусы едуць ва Украіну па свабоду»

«Чаму беларусы едуць ва Украіну? Як гэта ні патасна гучыць — па свабоду», — кажа яшчэ адзін беларус. Ён адмовіўся ад публікацыі ягонага прозьвішча, бо ўжо доўгі час жыве ва Украіне нелегальна — ня змог атрымаць пасьведчаньне на права жыхарства, бо ня меў падстаў. Але цяпер разважае над зьменай грамадзянства.

Яшчэ некалькі грамадзян Беларусі, якія пасля ўдзелу ў Эўрамайдане ў 2013–2014 гадах марна спрабавалі атрымаць статус уцекача, атрымалі пасьведчаньне на права часовага пражывання як удзельнікі валянтэрскага руху.

«Пакуль што ва Украіне свабодаў больш, чым у Беларусі. Магчыма, таму і едуць. Верагодна, ва Украіне і прасьцей зарэгістравацца ці атрымаць пасьведчаньне на права жыхарства, чым у іншых краінах. Але ж беларусы едуць і ў Польшчу, і ў Чэхію... Украіна прываблівае тым, што тут няма моўнага бар'еру, больш магчымасьцяў. І па духу беларусы і украінцы блізкія. Мы падобныя, хоць і розныя», — кажа прадстаўніца Беларускага цэнтру ва Украіне «Сябры» Галіна Сарочыч.

Радзьё Свабода

КАМУ ВЫРАШАЦЬ ЛЁС БЕЛАРУСІ?

Тэма выбараў запуская безліч непрыемных для кіраўніка Беларусі спекуляцый.

Днямі расійскі апазіцыйнер Ілля Панамароў, як напісаў украінскі «Обозреватель», «раскрыў планы Пуціна па Беларусі».

Невядома, канешне, адкуль Панамароў ведае пра планы Пуціна, аднак, на яго думку, кіраўнік Расіі плануе адрадыць Саюзную дзяржаву з Беларуссю. Для рэалізацыі гэтага плана Пуціну неабходна адхіліць ад улады Лукашэнка.

Панамароў нагадаў, што Расія прызначыла ў Беларусь паслом з пашыранымі паўнамоцтвамі Міхаіла Бабіча. «Бабіч у Расіі вядомы тым, што ён сілавік і спецыяліст па самых брудных і гвалтоўных выбарах, якія

праходзілі ў расійскіх рэгіёнах. Такі сабе спецпалітэхнолаг. Хутчэй за ўсё, гэта сведчыць, што Крэмль будзе актыўна гуляць на гэтых (беларускіх. — аўт.) выбарах», — растлумачыў ён.

«Калі ў іх атрымаецца прыбраць Лукашэнка, тады яны паспрабуюць аднавіць ідэю саюзнай дзяржавы Расіі і Беларусі — «СССР-2.0», каб можна было вывесці Пуціна на выбары прэзідэнта гэтай аб'яднанай дзяржавы», — кажа расійскі палітык.

Паводле меркавання Панамарова, гэта дазволіць Пуціну, па-першае, падвысіць свой рэйтынг за кошт, дэ-факта,

далучэння Беларусі да Расіі, а па-другое, стаць кіраўніком «Саюзнай дзяржавы», прычым, без абмежавання канстытуцыйных тэрмінаў.

Што ж, версія, як кажуць, не пазбаўленая вытанчанасці. Адна бяда — рэалізаваць яе можна было ў мінулым стагоддзі, калі працэс фармавання «Саюзнай дзяржавы» ішоў напоўніцу, і ўсе былі поўныя энтузіязму з гэтай нагоды. Зараз — іншы час.

Па-першае, «змяніць Лукашэнка». Адрозны пытанне: якім чынам? Працэс «кіруемых выбараў» у Беларусі адладжаны значна лепей, чым у Расіі. Можна нават сказаць, што гэта Расія ўзяла на ўзбраенне «беларускую мадэль». І ў такіх варунках разлічваць на тое, што беларускі Цэнтрвыбаркам выдасць лічбы, адрозныя ад прагназуемых, — смеху варта. Расія прапануе старшыні беларускага ЦВК столькі грошай, што яна «здаецца» свайго патрона? Наўрад ці. Бяспека грашымі не вымяраецца.

Па-другое, нават калі Расія «здыме» Лукашэнка, праблемы толькі пачынаюцца. Трэба напісаць Канстытуцыю «Саюзнай дзяржавы». Трэба стварыць не толькі агульную пасаду прэзідэнта, але і агульны парламент. Трэба, каб гэтая Канстытуцыя была ўхваленая народамі абедзвюх дзяржаў, то бок — праведзены рэферэндум. А ўжо потым — выбары прэзідэнта, парламента

і гэтак далей.

З рэферэндумам, нават пры кіраваным выбарчым працэсе, узнікнуць надзвычайныя складанасці. Напрыклад, паводле беларускага заканадаўства, на рэферэндум нельга выносіць пытанне, якое можа выклікаць парушэнне тэрытарыяльнай цэласнасці Рэспублікі Беларусь (а «Саюзная дзяржава» — менавіта такое пытанне). То бок, спачатку беларусам давядзецца змяніць Выбарчы кодэкс.

Вынікі рэферэндуму — пасля захопу Расіяй Крыму і дзеянняў на Данбасе, а зараз і ў Азоўскім моры, — наўрад ці прадказальныя. У сярэдзіне 2016 года, паводле звестак НСЭПД, толькі 52% апытаных падтрымалі б уваходжанне Беларусі ў склад Расіі. Гэта большасць, канешне, але пераканаўчая. І яшчэ горш: калі б быў выбар, куды ісці, — у Еўрасаюз ці Расію, Расію б выбралі толькі 42%.

Дапусцім усё ж, што і рэферэндум прайшоў. Тады ў нас пачынаюцца выбары кіраўніка Саюзнай дзяржавы. Хто-небудзь можа даць гарантыю, што на іх не высуне сваю кандыдатуру «адхілены» Расіяй Лукашэнка?

Расійскі аналаг Аляксандра Рыгоравіча — Павел Грудзінін — на нядаўніх выбарах кіраўніка Расіі заняў другое месца і склаў даволі сур'ёзную альтэрнатыву Пуціну. Што ж тычыцца Лукашэнка, то, згодна з

апытаннямі расійскага ВЦИОМ ад 2017 года, да яго «з павагай і сімпатыяй» ставяцца 27% расіян. А 54% казалі, што «мне не ва ўсім падабаецца Лукашэнка, але я паважаю выбар народа Беларусі».

Перамога Пуціна на выбарах кіраўніка Саюзнай дзяржавы — зусім не гарантованая.

Але самы галоўны складнік, які перашкаджае стварэнню «СССР 2.0», — гэта грошы. На ўсе выкладзеныя вышэй дзеянні (без гарантованага становішча выніку) трэба процьма грошай. І яшчэ больш спатрэбіцца пасля рэалізацыі такога сцэнару, бо давядзецца аб'ядноўваць грашовыя сістэмы, і Расія займець яшчэ 6 датацыйных рэгіёнаў, якія трэба карміць.

А ў іх не хапае грошай на сваіх пенсіянераў, інакш бы яны не праводзілі пенсійную рэформу і не падымалі пенсійны ўзрост. Што, дарэчы, і абваліла рэйтынг даверу да Пуціна — зараз, паводле дадзеных таго ж ВЦИОМ, яму давяраюць толькі 37,5% расіян. Лукашэнка па прыязнасці адстае ад кіраўніка Расіі ўсяго на 10% — прычым, на яго, Пуціна, тэрыторыі!

Так што версія Панамарова — усяго толькі версія. Крамлю лепш пакінуць усё, як ёсць, чым займаць сабе яшчэ адзін галаўны боль. А значыць, лёс Беларусі ўсё ж будзе вырашацца беларусамі.

Сяргей Пульша
«Новы Час»

ЭНЭРГАРЭСУРСЫ

КЛЮНУЛ, КАК БЕДНЫЙ КАРАСЬ, НА ОБМАНКУ

Известный экономист объяснил, в чем прав и в чем был не прав Лукашенко в нефте-газовом споре.

По мнению руководителя Аналитического центра «Стратегия» Леонида Заико, Беларусь вправе требовать от России равных условий и единых цен на энергоресурсы.

— Александр Григорьевич идёт по пути объективной оценки ситуации. Потому что создали интеграционное образование, а самый простой, самый перетекаемый товар — нефть и газ — оказались вне поле игры. Так нельзя делать, — заявил экономист в интервью на Примусе.

Однако стоит учесть, что Лукашенко собственной рукой подписывал одно за другим интеграционные соглашения на протяжении более 20 лет. Ведь первый договор о Таможенном союзе появился в 1995 году.

— Не той ручкой, видно подписывал, — шутит Леонид Заико. — Когда Семёна Михайловича Будённого в ЦК КПСС допрашивали, почему он связался с Троцким и прочими, он оправдывался: «Чёрт попутал». Вот и тут: почему подписывали? Чёрт попутал. Наша проблема состояла в том, что с конца девяностых годов мы вдруг решили, что вот эта вот российская нефть сделает нас сильными, богатыми, могучими и умными. А оказалось, что мы просто угорели от паров.

По мнению экономиста, с точки зрения экономической теории Беларусь присваивала себе чужие ресурсы и недры.

— Это то же самое, что жить на краденое, — считает Леонид Заико. — Хотя Россия сама давала нам «на бедность». Это мне напоминает ситуацию, когда девушка из какой-то бедной семьи выходит замуж за богатого парня, а потом получается, что у неё денег нет даже на пирожек. Наша белорусская девушка тоже думала, что будет во всю русскую нефть перерабатывать — есть же два нефтеперегонных завода с потенциальной мощностью 30 млн тонн, а стране надо всего 7 млн — а потом продавать всем, начиная с Виргинских островов до Великобритании и Голландии. И будет красиво жить. Ребята, здесь вы закопали сами себя!

Экономист считает, что свое будущее Беларусь может строить только лишь на интеллектуальном продукте, на создании новых технологий, программ.

— Александр Григорьевич клюнул, как бедный карась, на обманку с российской нефтью. Не надо было этим заниматься, углеводородная эпоха закончилась, — уверен Леонид Заико. — И конечно, Россия будет его зажимать. Шесть пальцев и другие места в дверях. Лукашенко это понимает. А тут еще страна демонстрирует рост ниже среднемирового, активности нет, предприятия нуждаются в деньгах. В общем, плохо со всех сторон.

Павел Дмитриев
gazetaby.com

БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАСЦЬ

«ВЫ МУСІЦЕ НАДЗЕЦЬ МОВУ.. НА СВАЕ ВУСНЫ»

Дэпутат Марзалюк: «Усялякі, хто адмаўляе існаванне беларускай нацыі, павінен у іншых месцах тлумачыць свае погляды».

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў, гісторык Ігар Марзалюк раскажаў пра работу над першым томам Гісторыі беларускай дзяржаўнасці. Гэта кніга, якая стане ідэалагічным базісам для вывучэння гісторыі ў школах і ўніверсітэтах.

Свае заявы ён зрабіў падчас адкрытага дыялогу на тэму «Станаўленне і развіццё беларускай дзяржаўнасці», арганізаваным БРСМ у Нацыянальнай бібліятэцы. Марзалюк на пытанні студэнтаў адказваў то па-руску, то па-беларуску, дадаўшы, што валодае яшчэ і нямецкай.

«Тое, што мы выводзім сваю гісторыю з Полацка, некаторым здаецца недарэчным, але [выводзіць] ад Ноўгарада — не здаецца», — рытарычна канстатаваў Марзалюк.

«Нацыя — гэта прадукт эпохі асветніцтва. Першая фаза ранненацыянальнага будаўніцтва пачынаецца ў эпоху рэнесансу, але росквіт — гэта канец 18-га, 19-е стагоддзё, у гэтым плане мы не недаспелыя, не пераспелыя — мы нармальныя, — працягнуў ён.

Многія не разумеюць, што беларускія нацыянальны праект — фантастычна паспяховы. Мы доўга прапрацавалі

але хутка едзем.

Вацлаў Ластоўскі ў 1917 годзе ўпершыню агучыў думку, што Беларусь можа стаць незалежнай. Ні ў адной папярэдняй праграме нацыянальна-вызваленчага руху не ўздымалася пытанне аб незалежнасці краіны. І за сто гадоў прайсці шлях ад этнаграфічнай супольнасці, у якой не было ніякай формы дзяржаўнасці, да мадэрновай нацыі, незалежнай дзяржавы, з усімі атрыбутамі...

Беларусы — не менш нармальныя, чым ірландцы, але не ўсе ірландцы маюць дзяржаўнасць.

Якбы там ні было, як казаў Алег Латышонок, калі нарадзілася ягоная бабуля, быў Паўночна-Заходні край і ўсімі кіраваў Мікалай II, калі паміраў — мы другі раз абіралі прэзідэнта.

Гэта было каласальна важнае стагоддзе з усімі стратамі і здабыткамі. Мне надакучыла гэтая канфрантацыя і акупная страляніна — у адных толькі БНР, у другіх...

Гэта няправільна, ва ўсяго адныя вытокі — беларускі нацыянальна-вызваленчы рух, часопіс „Гоман“, нашаніўскі перыяд, Беларуска-сацыялістычная грамада, кульмінацыя і вяршыня —

Усе беларускі з'езд у 1917 годзе, які адбыўся тут, у Мінску. Хутка гэтую пазіцыю пачнуць крытыкаваць з усіх бакоў, некаторыя будуць называць гэта нацыяналістычным шабашам...

Паўтару метафару майго любімага Міхася Стральцова, што мы як трава — нас косяць, а мы ёсць. Гэта нашая неўміручасць, беларуская нацыя ёсць. Калі датэгуль не з'елі, то ўжо не з'ядуць».

«Вы, бачу, надзелі вышыванкі, але вы мусіце надзець мову сэрца яшчэ і на свае вусны, —

звярнуўся ён да актывістаў БРСМ. — Я хачу нагадаць прыклад габрэяў. Іўрыт, на якім гавораць у Ізраілі, — на ім ніхто не гаварыў, гэта была мова багаслужэнняў. Хто яго ведаў, хто разумее? У нас сітуацыя лепшая за тую. Так, не кожны можа сказаць хараша і прыгожа, але ўсе разумеюць. І не трэба тут халоднай вайны, Беларусь адна — яна можа быць рознай па палітычных поглядах. Калі параўнаць з сімваламі веры, то сімвалы нашай нацыі — гэта гісторыя, павага да нацыі, павага сваёй дзяржавы.

Усялякі, хто адмаўляе факт існавання беларускай нацыі і культуры, — ён па-за канстытуцыйным перыметрам, ён павінен тлумачыць у іншых месцах, чаму [такія погляды].

«Наша Ніва»

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

ХОТЯТ ЛИ БЕЛОРУСЫ ВСТУПИТЬ
В РОССИЮ?

Многие в России уверены, что белорусы спят и видят себя в государстве со столицей в Москве. Об их якобы массовой тяге к «братскому единению» с новой силой заговорили в свете прозвучавшего на днях «ультиматума Медведева». На союзном Совмине 13 декабря в Бресте премьер РФ Дмитрий Медведев де-факто обусловил дальнейшую финансово-экономическую помощь Беларуси «продвинутом вариантом» интеграции по схеме союзного договора 1999 года.

Это вызвало новое напряжение между Минском и Кремлем. Причем в Москве слышатся голоса, что это, мол, Батка упрямится, а вот белорусское население вопросравныхценнагазсудовольствием решило бы раз и навсегда, кардинально.

«Я уверен, если сейчас провести в Белоруссии референдум о возвращении в состав России — абсолютное большинство поддержит это. В 1990 году за сохранение СССР проголосовали 82% белорусов, больше, чем в среднем по Союзу», — написал в Telegram российский политик Владимир Жириновский.

Почему хромает довод Жириновского

Сразу отметим, что ссылка на горбачевский референдум о сохранении СССР некорректна по всем параметрам.

Между прочим, проходил референдум не в 1990-м, а 17 марта 1991 года. Далее, сам вопрос был запутанным, в несколько этапов. Было непонятно, идет ли речь об СССР в прежнем виде или же о некоей принципиально обновленной федерации суверенных республик. И, если уж на то, в шести из девяти голосовавших республик доля высказавшихся за Союз была выше, чем в БССР (например, в Азербайджанской ССР — 93,3%, Туркменской ССР — 97,9%).

Так и что? Кто-то всерьез сейчас ставит вопрос о вхождении Азербайджана или Туркмении в Россию? Да, и заметьте, тогда ведь речь шла о дальнейшем пребывании в Советском Союзе, а теперь — о поглощении Россией. Почувствуйте разницу.

Ну, а самое главное — много воды утекло. Массовое сознание в бывших «республиках-сестрах» сильно изменилось. И жестоко ошибаются те россияне, которые полагают, что коль скоро белорусы в массе своей говорят по-русски, то все или почти все они — до мозга костей люди «русского мира». И, конечно же, изнывают от желания воссоединиться.

Да, Беларусь заметно русифицирована (в этом плане до СССР постаралась еще Российская империя), и это проблема с точки зрения укрепления национальной идентичности.

Но при этом за 27 лет после Вискулей независимость как ценность глубоко укоренилась в белорусском обществе.

Национальные опросы, которые

регулярно устраивались в постсоветское время, показали, что у белорусов всегда были высоки интенции к тесным отношениям, взаимодействию, союзу с Россией, но не к объединению в полной степени. Об этом заявил в комментарии для Naviny.by политический аналитик Юрий Дракохруст. Эти опросы, подчеркнул собеседник, проводились «и в хорошие экономические времена, и в плохие экономические времена, и когда были конфликты с Россией, и когда была дружба с ней». При этом доля желавших, чтобы Беларусь оказалась в России, «как Татарстан, Чечня или Рязань», всегда была «очень небольшой и достаточно стабильной». «Не вижу особых причин, чтобы отношение белорусов к этому вопросу сильно изменилось», — сказал Дракохруст...

Лукашенко уже ответил без плебисцита

Наконец, мысль Жириновского, что хорошо бы «сейчас провести в Белоруссии референдум о возвращении в состав России», — это всего лишь благое пожелание. Из разряда «хотеть не вредно».

Это кто же такой плебисцит станет проводить? Белорусский Центризбирком? Так ведь с учетом особенностей организации электоральных кампаний в нашей державе можно быть уверенным, что, получив отмашку первого лица, здешняя вертикаль обеспечила бы и 120% голосов за независимость. В духе: накося выкуси, империя!

Но Александр Лукашенко такого референдума затевать не станет, уверен Дракохруст. Своим жестким ответом на ультиматум Медведева в прошлую пятницу на встрече с российскими журналистами (независимость — это святое, шантажировать нас бесполезно и пр.) белорусский официальный лидер, по мнению аналитика, уже расставил точки над і.

«Одна из переговорных стратегий, особенно если у тебя не слишком сильная позиция, — это как бы не оставить себе выхода, показать оппоненту, что у тебя нет другого выхода», — отмечает собеседник. И в этом плане Лукашенко сжег за собой мосты, теперь любые колебания означали бы для него моральное поражение,

считает Дракохруст.

Конечно, теоретически возможен и вариант референдума а-ля Крым — с присутствием зеленых человечков. Не случайно белорусский президент так противится размещению российской военной базы. Но пока по целому ряду причин (это — отдельная тема) некой гибридной войной с применением вооруженного компонента в отношении Беларуси не пахнет.

Делать из населения граждан

Вот элементы информационной войны — да, практикуются. Достаточно вспомнить документальный телесериал «Крестный батяня» в 2010 году или недавний, августовский вброс о якобы инсульте у белорусского руководителя.

И в целом массированное присутствие российских СМИ в белорусском информационном пространстве давно вызывает опасения у независимых аналитиков, а после Крыма, кажется, стало серьезно заботить и власти.

Вместе с тем, даже если бы они не боялись развивать независимые национальные медиа, у Беларуси в силу разности весовых категорий с восточной соседкой нет возможностей создавать соизмеримую с российской массу интересного оригинального контента. Тем более нелегко изолировать белорусов от российских СМИ.

Выход в том, чтобы граждане были невосприимчивы к чужой пропаганде. А это означает, что нужно активнее браться за белорусизацию, строить диалог с гражданским обществом, короче — вкладываться в укрепление национального самосознания.

И вот это — один из самых сложных вызовов, который поставлен ультиматумом Медведева перед белорусским руководством.

Лукашенко надеется все разрулить лично с Владимиром Путиным, советует народу готовиться к новогодней елочке.

Однако даже если с Путиным о чем-то удастся сейчас договориться, в принципе проблема не рассосется. Главред «Эха Москвы» Алексей Венедиктов сказал на днях откровенно: Кремль смотрит на Беларусь, как на Крым, но ждет, пока плод созреет и упадет в руки.

Лишь наивный может уповать на равноправную интеграцию со страной, у которой такой сильный имперский бэкграунд, имперский менталитет. Без опоры на сознательных граждан белорусская независимость будет оставаться в зоне сильного риска. Москва ведь играет вдолгую.

**Александр Класковский
«Белапан»**

КАМЕНТАРЫ
«ОФИЦИАЛЬНО
ПРИЗНАЛИ
БЕЗРАБОТИЦУ
В 12%»

В список «не задействованных в экономике» граждан попали 500 тысяч белорусов. «Еще плюс 3-4 миллиона работают за еду практически. Полстраны в нищете».

Как в эфире телеканала «Беларусь 1» заявила министр труда и социальной защиты Ирина Костевич, уже в феврале тунеядцы получат повышенные счета на подогрев воды.

— Если человек ошибочно включен в базу, он может прийти в комиссию или отправить письмо с документами, подтверждающими занятость, — сказала министр.

По словам чиновницы, информация в базе данных на первом этапе будет обновляться ежеквартально, а затем — в ежемесячном режиме.

Такую информацию белорусские интернет-пользователи встретили порцией критических комментариев — причем, судя по комментариям на дискуссионной площадке talks.by, инициативу чиновников не поддержали как безработные, так и работающие граждане.

«Ну вот и официально признали безработицу в 12%», — пишут комментаторы.

«Еще плюс 3-4 миллиона работают за еду практически. Полстраны в нищете».

«У нас 500 тысяч тунеядцев. А вы, министр, создали для них рабочие места в экономике со средней по РБ зарплатой? Это непосредственно ваша работа, а не заседание в комиссиях по тунеядцам».

«И что-то нет ни слова про ответственность чиновников за неправомерное причисление граждан к тунеядцам и попытку незаконного обогащения посредством завышенных тарифов».

«Зачем людей трогать? Боятесь, если лишний раз неработающий человек скорую вызовет, то дыра в бюджете образуется? Давайте посчитаем, сколько денег уходит на обслуживание трех резиденций президента... Вот и хватит вам денег».

«А когда первое удивление пройдет, народ еще и назначат виновным за случившееся. Происходящее ныне в экономике уже воспринимается властью как норма. И руководство страны не видит необходимости что-либо менять».

«С тех пор, как те, кто развалил экономику и стал банкротить предприятия, придумали безработных называть тунеядцами, последних стало больше на 50 тысяч. Когда безработных станет еще больше, куда побегут бездельники и вредители из министерств? На скорости 200 км/ч к российской границе...»

«Хуже так называемых тунеядцев дармоеды на государственных должностях, имитирующие озабоченность проблемами занятости населения».

**Евгений Федоров
«Салідарнасць»**

МЕРКАВАННЕ

«КІРАЎНІЦТВА РАСЕІ СТАВІЦА ДА
БЕЛАРУСІ, ЯК ДА КРЫМА»

Аб гэтым рэдактар «Эха Москвы» Аляксей Венедыктаў заявіў у эфіры сваёй перадачы, прысьвечанай расейска-украінскім адносінам.

Перадача «Будем наблюдать» з удзелам галоўнага рэдактара радыёстанцыі «Эхо Москвы» і журналіста Сяргея Бунтмана выйшла ў эфір 15 снежня. Сярод іншага яе ўдзельнікі абмеркавалі і змены ў расейска-беларускіх адносінах. Пры гэтым Венедыктаў выказаў меркаваньне, што расейскія ўлады чакаюць моманту для інкарпарацыі Беларусі ў склад Расеі.

«Я заўсёды казаў, я згодны з прэзыдэнтам Лукашэнкам, што

адна з магчымасьцей і ўяўленьняў цяперашняй крамлёўскай каманды — гэта інтэграцыя з Беларуссю, сказаў Венедыктаў. — Хуткасьць і форма інтэграцыі ў Крамлі і Беларусі розныя. Так, Лукашэнка хоча захаваць для Беларусі незалежнасьць і быць незалежным прэзыдэнтам... І калі я быў у Беларусі мінулым летам, я бачыў, якім чынам даволі хуткімі тэмпамі даволі хутка разьвіваецца ўкараненьне беларускай мовы, напрыклад,

беларускай гісторыі. „І мы спадкаемцы не Кіева, — кажа Лукашэнка, — як Масква, а мы спадкаемцы Вялікага княства Літоўскага. Мы спадкаемцы Вільні“... Погляды цяперашняй кіруючай (у Расіі — РС) каманды на Беларусь я ўяўляю. Яны такія ж былі і на Крым раней. Ну, пакуль што не — не. А калі ўпала ў рукі — тады і возьмем».

Таксама галоўрэд «Эха Москвы» Венедыктаў выказаў меркаваньне, што бліжэйшая сустрэча Пуціна і Лукашэнка (запланаваная на канец году — РС) можа вызначыць накірунак разьвіцьця адносінаў на наступныя гады.

Навіна з сайта www.svaboda.org

Заснавальнік і рэдактар:
Станкевіч Георгій
Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён,
в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru,
тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 27.12.2018 у 16.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.